

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

23. szám.

VII. évfolyam.

1936. december 1.

Páratlan pompával és ujjongó lelkesedéssel fogadták Rómában Horthy Miklós kormányzót.

A pályaudvaron az olasz királyi pár, Mussolini a kormány tagjaival és Olaszország előkelőségei várták a magyar államfőt és kíséretét. — Katonaszínpad és ünneplő tömegek között, a király diszhintáján vonult végig a városban a kormányzó pár. — Az egész olasz közvélemény Magyarország igazságát sürgeti. — A magyar jugoszláv viszony kedvező alakulását remélik Rómában.

Hogyan is mondta Mussolini abban a milánói beszédben, amelynek szavai élő betűkkel vannak beírva minden magyar ember szívébe? Az olasz népnek a magyar nép iránti érzelmeit a magyarok katonai erényeinek, bátorságának és önfeláldozó szellemének őszinte elismerése jellemzi... Talán már a legközelebbi jövőben ünnepélyes alkalom nyílik arra, hogy az olasz nép ezeket az érzelmeit megkapó formában juttassa ország-világ elé kifejezésre.

Most elérkezett az ideje, hogy a Duce igérete valóra váljon és mi magyarok, akik ebből az alkalomból az Örök Város vendégei vagyunk, elfogódva és meghatódva élvezzük a körülöttünk életre kelt mesevilágot. Akik újra és újra vissza szoktunk térni Itáliába, mindig örömmel érezzük az olasz lélek felénk áradó szeretetét. A magyarok iránti rokonszenv mélyen benne gyökeredzik az olaszok egyéniségében. Olyan nemes történelmi hagyomány ez, amelynek a világháború véres epizódja sem tudott megártani. Egyszerű, minden politikától távolálló emberek arca is mosolygásra válik, a szívük megnyílik előttünk, ha megtudják,

hogy magyarok vagyunk. Most azonban ez a szeretet a forró olasz vérmérsékletben felfokozódva árad felénk.

Valóságos magyarláz van Rómában és egész Olaszországban. Az újságokban újszólóvalán egyébről sincsen szó, csak a kormányzó pár látogatásáról és Magyarországról. Vezércikk, a megtörtént eseményekről szóló beszámoló, az eljövendő napok programja, az olasz-magyar kapcsolatokat felidéző történelmi visszaemlékezés, a magyar revíziós követelés igazságosságát bizonyító térképek és cikkek sorozata tölti ki az újságok legnagyobb részét.

Róma egyik legnagyobb és legtekintélyesebb lapja, az *Il Tevere*, ebből az alkalomból magyar nyelvű vezércikket közöl az első oldalán. Horthy Miklós és Horthy Miklósné képe mindenütt, a lapok hasábjain éppen úgy, mint a kirakatokban. Róma utcáin magyar lobogók. És mindennek a betetőzéséül kedden délután a magyar államfőnek és kíséretének megérkezése és ünnepi bevonulása, ami olyan volt, mint egy tündéralom, amit fénylő aranyporral hintett be a késői olasz nyár felhőtlen ragyogása.

Róma különben sem csendes és nyugodt város. Az öreg házakkal szegett, hegynek föl, hegyről le kanyarodó szűk utcákat közönséges hétköznapokon is szinte szétfeszíti a tulpezsdülő lármás élet buzogása. Ma azonban Róma fölülmulta önmagát. A városban egyszerre megszűnt minden hétköznapi foglalkozás. Fényes paloták és külvárosi tömeglakások, irodák, üzletek, bankok, állami hivatalok, egyformán kiürültek. A hideg falak közé elzárt élet forrón, hangosan, izgatott kavargással kiömlött az utcára, hogy tanuja és egyuttal felejthetetlen nagyszerű kerete legyen a magyar kormányzó és felesége megérkezésének.

Róma sok idegen országból érkezett államfőt látott az utolsó évek alatt vendégül. Azt mondják fényben, pompában, nagyszerűségben mindez semmi sem volt ahhoz a fogadtatáshoz képest, amelyet Olaszország királya és Etiopia császára a magyar állam feje számára előkészített.

Már az első mutató, a mai fogadtatás után is úgy érezzük, Mussolini tulságos mérséklettel válogatta meg a szavakat, amikor azt mondta, hogy az olasz nép „megkapó formában” fogja kimutatni a magyar nép iránti szeretetét. Ez több, mint megkapó, ez lenyűgöző és elkábító formája a megbecsülés és a szeretet megnyilvánulásának.

Viktor Emánuel olasz király és Horthy Miklós

az igazságos békét szolgáló magyar-olasz barátságról és együttműködésről.

Teljes fényben és páratlan pompájában bontakozott ki a fejedelmi fogadtatás, amelyben a fasiszta Olaszország részesítette III. Viktor Emánuel király és császár magas vendégeit, vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország főméltóságú kormányzóját és hitvesét.

Az örök város ünneplő díszben ragyogott. Az ünnep külső fényét és jelentőségét aláhúzta az elrendelt hivatali és iskolaszünet. Az utcákon, amelyeken a magyar államfő és kísérete reggel keresztülhaladt, hogy a Panteonban koszorút helyezzen Umberto és II. Viktor Emánuel királynak síremlékeire, tisztelegve a múlt előtt, majd átment a Fasiszta Császárság Forumára, hogy letegye virágait az olasz Névtelen Katona monumentális emlékkövére, éppen úgy átláthatatlan tömeg állott türelmesen és várt, mint azon a vonalon, amelyen a méreteiben is felülmúlhatatlan katonai díszszemlére vonult. Amikor pedig a tömeg meglátta a kormányzó kocsiját és felismerte a magyar államfőt: olyan dörgő evvivázásba fogott, hogy viszhangzott tőle minden utca és minden tér. Az olasz üdvkiáltások harsányan hömpölygő hullámaiba itt is, ott is belevegyült a jelenlévő magyar csoportok örömtől mámoros éljenzése.

*

A nap látványossága a katonai díszszemle, legnagyobb eseménye pedig a magyar államfő tiszteletére rendezett estebéden elhangzott pohárköszöntők voltak.

A katonai szemle színhelye a Via del Imperion volt. Ez olyan tömegeket vonzott az utcákra, hogy ezért, de meg a felvonuló csapatok számára való tekintettel is — kerek számban huszonötezer főnyi katonaság vett rajta részt — rendkívüli forgalmi szabályok életbeléptetése vált szükségessé. A házakon zászló zászló mellett. Az ablakokban virágdiszek. Az utcákon pedig az érdeklődő tömeg áthatolhatatlan és átláthatatlan vasfalanksza.

E kétsoros élő falanksz között siklott végig előbb az olasz királyné és a főméltóságú asszony gépkocsija, amely a számukra fenntartott emelvény előtt állott meg. Az olasz király és császár a kor-

mányzó úrral együtt érkezett és kocsijuk a hősök emlékműve melle kanyarodott, ahol kilépve a kocsiból, a Ducével együtt nyomban nyeregbe szálltak. Lóháton haladtak el a tisztelgő csapatok előtt s amikor végére értek a több kilométer hosszú arcvonalnak, amely a Himnusz, az olasz királyinduló és a Giovinezza hangjai mellett teljesítette a tiszteletadást, leszálltak a nyeregből és gépkocsin visszatértek, hogy fogadják az elvonuló csapatok újabb tisztelgését.

A felvonulás és a díszszemle alatt a vége láthatatlan tömegek szüntelenül ünnepezték a kormányzót és a főméltóságú asszonyt. Aki ezt a fejlethetetlen ünneplést végignézte s ha magyar volt, az örömtől, meg a meghatottságtól végigkönnyezett, az elmondhatja, hogy a magyar államfőt és hitvesét igazán szívébe zárta az olasz nép.

*

A katonai szemle méreteit, pompázó külsőseit, ragyogó formáit, határtalan és bámulatbaejtő erejét meg fegyelmeztségét lehetetlen szavakban visszaadni és színelőltetni, épp úgy, mint meddő kísérlet volna beszámolni a felvonuló csapatok által bemutatott és az olasz haderő teljesítő-képességét szemleltek elképzeltetlen technikai felkészültséget. Ezt a felvonulást látni kellett. Még a fényképező- és a mozigép is csak színtelen kópiát tud erről adni, hiszen éppen színeit és eleven ragyogását képtelen visszatükrözni.

Az élen a balillák haladtak a fiatal fasisztákkal, mint a dicsőséges olasz jövő megjelenítői. Utánuk jöttek a tiszti csoportok a különféle fegyvernemek festői díszruháiban. Most az ünneplő zajt mintha egyszerre elfojtották volna és minden üdvívalgásnál ünneplőbb, jobban beszéző csend fogadta az egymást támogató, részben kis kocsikon haladó hadirokkantakat, akiknek szívet és lelket megrázó csoportját a háborúban megrokkant papok csapata zárta be. Alighogy elvonultak, ismét megélnékült a felvonulás képe. Különféle fegyvernemek különítményei érkeztek — gyalogosok, lovasok, műszaki osztagok, közöttük a lovakra szerelt hegyi ágyúsütegek és gázosztagok. Tomboló lelkesedés fogadta a tollas bersaglieriket, akik szabályzatukhoz híven futólépésben érkeztek és így teljesítették tiszteletadásukat.

*

Délután Róma város kormányzója rendezett a kormányzói házaspár tiszteletére páratlan fényű fogadást a Kapitoliumban. Ez a fogadás is bizonyosságot tett arról, amit Piere Colonna, Róma kormányzója ígért, hogy az örök város halhatatlan dicsőségének fényével fogadja magas vendégét. Valóban, a római kultúra örökbecsű alkotásait visszatükröző keret, amelyben ez a fogadás végbement, valamint annak rendkívül előkelő szertartássága, udvari ceremóniái újra megmutatták, hogy milyen szeretet, megbecsülés és hódolat fogadja a kormányzót és hitvesét minden alkalommal és helyen, amikor a vendéglátó királyi és császári párral megjelennek.

*

A nap eseményei mint említettük, az a két felköszöntő volt, amelyek közül az egyikkel III. Viktor Emánuel király és császár üdvözölte vitéz nagybányai Horthy Miklóst, Magyarország főméltóságú kormányzóját és amire azután a kormányzó válaszolt.

A látogatás — mondotta az olasz király és abesszin császár —, alkalmat ad az olasz népnek kimutatni meleg barátságát egy nép iránt, amely a művelt nagyság nemes hagyományait a lovagias érték kiváló előnyeivel egyesíti. Azután arról beszélt, hogy a két nemzet közötti kötelékek milyen történelmi multja van s hogy az újabban megerősített kötelékek a béke, igazság és újjáépítés politikáját szolgálják s végül annak a reményének adott kifejezést, hogy az együttműködés eddig learatott gyümölcseihez újabb eredmények fognak szoródní.

A kormányzói válasz, meghatottságtól fűtött szavakban mondott köszönetet a fogadtatásért, majd méltatta az olasz nép és hivatott vezérének munkásságát, amely — úgymond — egy „nagy gyarmatbirodalom megteremtésével koronázódott meg,“ majd azzal végezte, hogy a két ország népe építő és igazságot hozó békés munkát kíván folytatni s a két nemzet így egyesítheti erejét, hogy megvédje az igazságon alapuló béke nemes elveit, amelyhez mindketten szilárdan ragaszkodnak.

*

Szerdán villásreggelit adott Mussolini a Rómában időző magyar államférfiak, Darányi Kálmán miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter tiszteletére. Ez egyik újabb eseménye volt a két ország államférfiai közötti szívélyes érintkezési sorozatnak. A találkozon alkalom nyílt folytatni a két országot közösen érintő és érdeklő politikai, meg gazdasági kérdések feletti eszmecsérét.

Olasz körök véleménye szerint a tárgyalások során arról van szó, hogy a Magyarország és Olaszország között meglévő kereskedelmi egyezményt pótegyezménnyel egészítsék ki. A lira értékcsökkenése folytán előállott kérdések rendezésére a bécsi találkozás után itt járt már Nickl Alfréd magyar kiküldött, amikor különösen a magyar búza és szarvasmarha kivitelére vonatkozólag szükségessé vált intézkedéseket tárgyalták meg. Az ennek során kialakult megállapodásokat fogják most a pótegyezménybe foglalni.

Természetesnek tartják azt is, hogy a két ország államférfiai között szöbakerültek az Európát érintő nagy politikai kérdések is. Megállapítható, hogy az abesszin háborúval kapcsolatosan felmerült angol-olasz ellentétek, éppen legutóbb a két érdekelt tanácskozása során lényegesen enyhültek. Remény van arra, hogy az angol, meg az olasz politika között rövidesen helyreáll a teljes összhang, ami az előjelek szerint a legjobb hatással lesz az egész európai helyzet kifejtésére is. Közismert tény a Ducenak álláspontja, amely szerint az európai békés fejlődést nem az együttes biztonság elvei alapján, hanem bilaterális szerződések rendszerével lehet legjobban elérni. Abban az

esetben, ha Anglia és Olaszország között a tárgyalások kedvező befejezéshez jutnak, az nemcsak az európai béke biztosítása szempontjából lesz nagyjelentőségű, hanem ez egyben a középeurópai kérdések igazságos rendezésének előfeltételét is biztosítja.

A magyar közvélemény körében nyilván osztatlan és nagy örömet vált ki az a hír, amelyről Darányi Kálmán miniszterelnök nyilatkozatából értesül. Ezt a nyilatkozatot a miniszterelnök a katonai szemle után adta az újságíróknak, amikor ennek a hatalmas, színpompás és katonai értékében is rendkívül szemléltető, jelentőségteljes felvonulásnak lebilincselő hatása alatt állott. A miniszterelnök közölte, hogy a magyar kormány nevében meghívta Mussolinét, látogasson el körünkbe: Magyarországra. A Duce elfogadta a meghívást és remélhetjük, hogy már a tavasszal — természetesen az általa választandó időpontban — a magyar fővárosban köszöntheti és méltóképpen ünnepelheti az egész magyar nemzet nagy és hatalmas barátját.

A kormányzó koszorút helyezett Umberto és II. Vittorio Emánuele királyok sírjaira.

Darányi Kálmán miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter szerda reggel háromnegyed kilenc órakor megjelent a quirináli királyi palotában és feliratkozott az udvarnál. Innen a két államférfi kíséretével a Pantheon elé ment s ott várakozott a kormányzó-menet érkezésére. A Pantheon hatalmas bronzkapujával szemben állott fel a kivezenyelt díszzászlóalj lobogójával és zenekarral. Az érkező magyar miniszterelnököt a zenekar a magyar Himnusszal fogadta. Megerkeztek a magyar követség díszmagyarba öltözött tagjai is, akik a jelenlévő olasz előkelőségekkel a bejárat baloldalán helyezkedtek el. A bejáratától a rácsos kerítés kapujáig tisztiküldöttség diszruhás sorfala állott.

A kormányzó és kísérete a Magyar Himnusz hangjai mellett szállott ki gépkocsijából, majd az olasz királyi himnusz hangjai mellett ellépett a kivonult díszzászlóalj előtt és a tisztí küldöttség tisztelgő sorfala között a Pantheonba ment. A bejáratnál a tisztí küldöttség parancsnoka és a sír-bizottság elnöke jelentkezett a kormányzó előtt, aki belépve a hatalmas kupola be sejébe, tisztelgett az oltár előtt. Ezután a kíséret tagjaival Umberto király baloldalon lévő sírjához ment s mialatt egy diszruhás carabinieri elhelyezte a hatalmas babérkoszorút a tragikus sorsú olasz király és Margherita királyné síremlékén, a kormányzó fesszenen tisztelgett. Innen a jobboldalon lévő másik sírhoz, II. Vittorio Emánuele síremlékéhez ment a kormányzó s ott is koszorút helyezett el, majd beírta nevét a kitett díszes látogatókönyvbe.

A kijáratnál ismét tisztelgett, majd a téren elvonult a díszszázad arcvonala előtt és mialatt a zenekar a magyar himnuszt játszotta, gépkocsijába szállva, kíséretével elhajtattott a hősi emlékmű megkoszorúzására.

Hódolat az olasz Névtelen Katona előtt.

Horthy Miklós kormányzó 9 óra 15 perccor a Fasiszta Császárság Fórumára érkezett, hogy koszorút helyezzen el a Névtelen Katona emlékművén. A hatalmas fehérmárvány emlékmű monumentális lépcsőzetével szemben a fasiszta milícia légiója állott sorfalat zászlóval és zenekarral, amely a kormányzó érkezésekor a magyar Himnuszt játszotta. Horthy Miklós gépkocsijából kiszállva, a a milícia arcvonala felé fordulva tisztelgett, majd megindult kíséretével a lépcsőzet felé. A lépcső alján a tiszti küldöttség vezetője jelentkezett a magyar államfőnél, majd ismét felcsendült a Himnuszt és az összes csapatok fegyverrel tisztelegve hallgatták végig a magyar imádság fenséges dalmát. Baloldalon a hadsereg díszzászlóalja állott sorfalat, jobboldalon pedig a tiszti küldöttség helyezkedett el. A kormányzó a lépcsőzet közepéről tisztelgett a tiszti küldöttség, a zászló, majd a díszzászlóalj parancsnoka felé, míg a lépcsőzet jobb sarkán elhelyezett hatalmas nemzetiszínű szalaggal átkötött babékoszorút két díszruhás carabinieri hozta az emlékmű közepe felé. A kormányzó megindult a koszorú után, mögötte diszlelésben a kíséret katona-tagjai, majd a magyar követség díszmagyarba öltözött tagjai és a díszruhás olasz előkelőségek következtek.

A zenekar ekkor az elesettek emlékére irt Piave-himnuszt játszotta s a magyar államfő ennek gyászos, fenséges hangjai mellett haladt felé a Névtelen Katona sírjához vezető lépcsőn. Felérve, a zenekar elhallgatott, diszjel harsant fel s a kormányzó koszorúját elhelyezték az olasz hős hamvai felett. Horthy Miklós és a kíséret néhány percig mereven tiszteleg, a díszmagyar fővegek lekerülnek a fejeikről s a téren összegyűlt hatalmas tömeg néma csendben figyeli a gyönyörű képet. A kormányzó megfordul, a zenekar a magyar Himnuszt játssza, a menet ismét elindul a lépcsőn. Horthy Miklós újból tiszteleg a zászló felé, majd elhagyja a lépcsőt és gépkocsiba szállva, kíséretével együtt a királyi palotába vonul.

Darányi Kálmán miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter kíséretével egyenesen a Via dell'Imperon tartandó katonai díszszemle színhelyére ment. A kormányzót és a magyar államférfiakat az ünnepélyes aktus után a téren összegyűlekezett óriási tömeg sokáig lelkesen éltette.

Létrejött az első világnézeti szövetség.

Berlin szenzációja az első világnézeti szövetség a kommunista internacionálé ellen. Nem a szovjet ellen, hanem kizárólag a komintern ellen, amely kiméletlenül beleavatkozik az államok belső ügyeibe és minden eszközzel világforradalomra törekszik. A szövetséget Németország és Japán kötötték egymással az orosz kormányra bízva, hogy húzza meg végre az elválasztó vonalat, ha tudja, a moszkvai internacionálé és a saját hatalma között. Külpolitikai szempontból az eset oly fontos,

hogy a német kormány szerdán délben külön értekezletre hívta meg a Berlinben székelő külföldi újságírókat és felolvasta nekik a szerződést és a hozzá tartozó jegyzőkönyv teljes szövegét. A szerződés egyelőre csak a közös munkálkodás általános keretét adja, mégis bizonyossága annak az erőteljes akaratnak, amely a bolsevizmus aknamunkájának minden erejével véget akar vetni.

Amint diplomáciai forrásból értesülök, a tárgyalások Japán és Németország között már három hónap óta folytak, német részről Ribentrop, mint meghatalmazott miniszter, japán részről pedig Mushakoji berlini japán nagykövet volt a tárgyalások vezetője. Azok az államok, amelyeket Németországgal barátság fűzi össze, a tárgyalásokról tájékoztatva voltak. Vajjon Itália csatlakozni fog-e a ma közzétett szerződéshez, e pillanatban még nem állapítható meg, bizonyos azonban, hogy Berlin lesz a székhely tekintettel arra, hogy előreláthatóan több európai állam fogja csatlakozását bejelenteni. Berlinben az egyesség híre nagy örömet és meglepődést keltett, elsősorban a német törekvések nagy erkölcsi győzelmét látják benne. Amint japán oldaltól értesülök, Tokióban a szerződés aláírását nagy lelkesedéssel fogadták.

Berlini diplomáciai körökben attól tartanak, hogy az új világnézeti szövetség híre a kombinációk egész sorával fog járni, mert elsősorban a külföld hajlandó lesz azt hinni, hogy a két nagyhatalom a közhirre tett szerződés mellett külön titkos katonai megállapodásokat is kötött egymással. E várható híresztelésre vonatkozóan a német külügyi hivatalban a leghatározottabban kijelentették, hogy katonai, vagy más titkos megállapodásról szó sem lehet. A szerződés a spanyolországi események következménye és az első gát hasonló események megismétlődése ellen. Szenzáció azonban az a tény, hogy az új szerződés az első nemzetközi megállapodás, amely nem irányul uralkodó kormányok, vagy országok ellen, hanem tisztán és kizárólag egy népmozgalom ellen kötötték, amely a nemzetek békés munkásságát minden erővel meg akarja akasztani és vérbe akarja borítani a népek kulturális törekvéseit.

Az egyezmény szövege:

Mushakoji örgróf, berlini japán nagykövet, a japán császár megbízásából és Ribentrop német birodalmi nagykövet a vezér és birodalmi kancellár megbízásából ma délben a kommunista internacionálé ellen irányuló egyezményt irt alá.

Az egyezmény szövege a következő:

„A Német Birodalom kormánya és a császári japán kormány attól a felismeréstől vezetve, hogy a „komintern“-nek nevezett kommunista internacionálé célja az, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel felbomlassza és tönkretégye a fennálló államokat, — és abban a meggyőződésben, hogy ha eltűrik a kommunista internacionálé beavatkozását a nemzetek belső viszonyaiba, ez nemcsak az illető nemzetek belső békéjét és társadalmi jólétét veszélyezteti, hanem fenyegeti az

egész világ békéjét is, — attól az óhajtól áthatva, hogy közösen védekezzenek a kommunista aknamunka ellen, a következőkben állapodtak meg:

I. cikkely.

A szerződést kötő államok megegyeznek abban, hogy egymást kölcsönösen tájékoztatják a kommunista internacionálé tevékenységéről, megbeszélnek egymással a szükséges rendszabályokat és ezeket szoros együttműködésben hajtják végre.

II. cikkely.

A szerződést kötő államok közösen felhívják más államokat, amelyek belső békéjét a kommunista internacionálé aknamunkája fenyegeti, hogy hozzanak elhárító rendszabályokat ennek az egyezménynek a szellemében, vagy vegyenek részt ebben az egyezményben.

III. cikkely.

Az egyezmény értelmezésénél mind a német, mind a japán szöveg irányadó. Az egyezmény aláírása napján lép életbe és öt évig marad érvényben.

A szerződést kötő felek az öt év lejárta előtt idejében értesítik egymást együttműködésük további alakulásáról.

Az aláírásnál német részről Erdmannsdorf és von Raumer dr. követek, japán részről Inous nagykövetségi tanácsos és Oshima tábornok voltak jelen.

Adventi könyörgés.

Uram szikra vagyok, melynek parazsa
A Te hatalmas lángoddal rokon,
Melyet a szél füst és korom között
Irgalmad felé sodor szakadatlan . . .
Hozzád kívánkozik, mint gyermek apja mellé,
Hogy megcsókolja jószágos kezed,
Hogy leboruljon lábaid nyomán,
Míg befogadod irgalmas szivedbe . . .
Te vagy az éltem világadó Isten!
Erőm a lelked, mely bűnbánó lelkek
Könnyharmatos szemein ragyog
S kérges szivekbe lángokat rejt . . .
Te vagy hitem, mert bár a földi létnek
Árnyékos, dohos mélyein lopódzom,
Elesett életem kimért mesgyéje
Dalomtól hangos s leheletteddel
Bolyongom át az aszu életmezőket . . .
Hajolj le hozzám és emelj Magadhoz!
Oh bocsáss irgalmas Színed elébe!
S ha majd lerokadok, elfáradt testemen
Jóságod irgalma simítson át!
Szentséges lelked lángoló tűzébe
Olvadjon át a lelkeni és utolsó
Lobbanása is Feléd ragyogjon!

Hozzád égő örök szerelmemet
Hirdeti dalom: Atyánk! Istenünk!

Severus

VIII. Edward király házasságának terve súlyos alkotmányválságot idézett elő Angliában.

VIII. Edward angol király és kormánya között súlyos nézeteltérés keletkezett, a királynak Mrs. Simpsonnal tervezett házassága miatt. E viszály fejleményei és következményei egyelőre beláthatatlanok. Az angol sajtó sem titkolja már a helyzet súlyosságát, sőt egyes komoly lapok már arról is nyíltan írnak, hogy a király esetleg lemond.

A király egy előkelő társaságheli hölgyet, névszerint Mrs. Simpson Wallist akarja feleségül venni. Arról az előkelő, de *polgári származású* hölgyről van szó, aki az uralkodót legutóbbi földközienegeri útján is elkísérte. VIII. Edward király budapesti látogatása alkalmával ez a hölgy szintén társaságában volt. Az amerikai lapok már hosszabb idő óta beszámoltak arról, hogy a társaságában mutatkozó hölgy iránt VIII. Edward király milyen figyelmet tanúsít és az amerikai lapok sejtetni engedték, hogy előbb-utóbb az uralkodó esetleg feleségül is veszi ezt a hölgyet. Sokáig nyílt titok volt Angliában is az előkelő hölgy szerepe az angol uralkodó életében, az angol lapok azonban a király iránti figyelmességéből mindezeideig nem írtak az uralkodó házassági tervéről. Csütörtökön reggelre azután megváltozott a helyzet.

Az alkotmányviszályt a korona és a kormány között az a kérdés idézte fel, hogy az uralkodó szabadon választhatja-e meg élettársának személyét. A kormány jogászai úgy vélik, hogy a súlyos viszályt meglehetne oldani azáltal, hogy az uralkodó házasságát a kormány jóváhagyja, azonban azzal a kikötéssel, hogy a házasságból születendő gyermekeknek nem lehet a trónutódlásra igényük.

A helyzet azonban s annak megoldása egyelőre bizonytalan.

Ki Magyarország legjobb sportembere?

Nemrég beszámoltunk arról, hogy az angolok az év legnagyobb sportteljesítményének Brown 400 méteres olimpiai futását minősítették és neki ítélték oda a Jackson-serleget. Hosszas tárgyalások és mérlegelések előzték meg ezt a határozatot, mert eleinte többségben voltak Perrynek, a világ legjobb teniszjátékosának a hívei. Időközben azonban nyilvánosságra került, hogy Perry hivatásos versenyző lesz, így jutott „az év legjobb angol sportembere” címhez Brown, aki nagyszerű futásával olimpiai bajnokságot szerzett Anglia 4×400 méteres stafétájának és az egyéni versenyben is második lett.

Az angol Jackson-serlegethasonló kitüntetés az amerikaiak Sullivan-serlege is, amelyet azonban nem szakértői bizottságok ítélnék oda a legjobb amerikai sportembernek, hanem a nyilvánosság előtt folyik szavazás az Egyesült Államok hatszáz legnagyobb újságjának sportírója részéről. Ezeknek mindegyike a saját közönségét szavaztatja meg előbb, úgyhogy valóságos népszavazás dönti el a kérdést. De nem is olyan egyszerű dolog ez Ame-

rikában, ahol nagyon sok legelsősorú sportember teljesítményét kell értékelni és összehasonlítani egymással. A szavazás november 15-én ért véget, de a befejezés annyira előrehaladott stádiumban van, hogy alig lehet változást várni a végleges „befutóban.“

A helyzet jelenleg az, hogy Glen Morris, a berlini olimpiász tízes küzdelmének győztese és világrekordere néhány szótöbbséggel vezetett Jesse Owens, a négyszeres olimpiai bajnok előtt. Mindkettőjük teljesítménye annyira nagyszerű, hogy a legalaposabb mérlegelés után is csak a rokonszenv dönthet egyik, vagy másik javára. Ha végeredményben Moriss győz — ami valószínű is — akkor ez annak az eredménye lesz, hogy bármilyen remek sportember is Owens és bármilyen nagy dicsőséget szerzett is az Egyesült Államoknak, mégis csak feketebőrű. A két vezető mögött biztosan tartja a harmadik helyet John Fisher, az amatőr golfbajnok. Ez a helyezések nagyon szemléltetően mutatja, milyen nagy a golfsport népszerűsége Amerikában. A múlt évi Sullivan-serleggyőztes is golfjátékos, Lawson Little volt. Nagy meglepetést hozott a ranglista további alakulása. Negyedik helyen Alice Marble, az amerikai női teniszbajnokság győztese áll, megelőzve honfitársnőjét, a nálunk is ismert Helen Jacobs-ot, aki „csak“ a wimbledoni versenyt, a teniszszők világbajnokságát nyerte. Lényegesen lemaradtak szavazatok dolgában az első öt mögött az uszók, mert Jack Medica, az olimpiai versenyek 400-as bajnoka, a japánok legyőzője, csak a hatodik, a megszámlálhatatlan világrekord birtokosa, a hátúszó Bobby Kiefer pedig csak a hetedik helyet érdemli meg az amerikai vélemény szerint. Úgy látszik, az úszósport nem olyan népszerű, mint nálunk. A 8—9—10-ik helyen ismét három atléta, Forest Towns, a 110 méteres gátfutó olimpiai bajnok és világrekorder, Glen Hardin, a 400-as gát olimpiai bajnoka és világrekordere és Helen Stephens, a 100 méteres női síkfutás olimpiai bajnoka és világrekordere következnek. Utánuk a diszkoszvető olimpiai bajnok, Carpenter, majd Budge, a legsikeresebb amerikai férfi teniszesező jön és igen sok szavazatot kapott Donald Burce Hume, az olimpiai nyolcas tagja is azért az önfeláldozásért, hogy bár betegesen érkezett meg Berlinbe, mégis résztvett a versenyben és az amerikai nyolcas csak ennek köszönhetette győzelmét.

Ha angol és amerikai példa után nálunk is volna hasonló értékelés, minden évben nagy vita folynék, ki legyen az a sportember, aki méltó lehet, hogy mint legjobb szerepeljen a sok jó között. Idén azonban aligha volna nagy a vita, mert véleményünk szerint ez ideig legnagyobb magyar sportteljesítmény és egyúttal a magyar sport legnagyobb nemzetközi sikere is Csik Ferenc nevéhez fűződik, aki Európa és a fehér faj sportjának a becsületét mentette meg a sport sárga veszedelmének előretörésével szemben. Idén nagy örömeinkre mi is bővelkedünk kitűnő sportemberekben, akik más években talán vita nélkül érdemelhetnék ki az év legjobb sportembere címet, de Csik Ferenc elsősége még ebben a kitűnő gárdában sem lehet vitás.

Egy szó története.

Írta: Székely Tibor.

Általa.

Rendes, tiszta magyar szó ez, de ritkán használjuk s talán csak ezért kap némi kómiikus mellékzöngést, ha így, magányosan szerepel. Pedig előfordul a Himnuszban is: „Általad nyert szép hazát Bendeguznak vére.“

Kevés szóról tudja az ember, hogy mikor mondta ki, vagy mikor írta le először. A szókincese észrevétlenül duzzad, nem is lehet tudni, hogy mikor tapad hozzá egy-egy új és csodálatos kifejezés, amely később mindennapivá lesz. Erről az „általa“ szóról véletlenül pontosan tudom, hogy mikor használtam először.

Tizenöt éves voltam és halálosan szerelmes. Ezt természetesen nem úgy kell érteni, hogy bele óhajtottam halni a szerelembe, hanem csak úgy, hogy nem érdekelték a futball eredmények, hűvös mosollyal tértem napirendre a latin dolgozatomra kapott kétharmados osztályzat fölött, nem kívántam szardiniát enni, biciklizni és útleírásokat olvasni, pedig azelőtt ezeket az élvezeteket minde nekifölött kedveltem. Időm javarészt különféle történetek kieszelésére fordítottam. Ezek a történetek változatosak voltak ugyan, de lényegükben veszedelmesen hasonlítottak egymáshoz: mindegyikben ugyanaz volt a drámai csomópont, mindegyikben valami katasztrófa szerepelt, amelyet én háritok el hősiezen. Például ideálom belezuhan a Csendes-óceánba, mire én inegmentem egy éhes cápa fogai elől, vagy leesik az emeletről, én véletlenül éppen arra sétálok és a karjaimmal fogom fel, vagy rablók támadják meg otthonát a Práter-utcában, mire én egy újfajta pisztollyal sorra jelövöm a rablókat és visszaszerzem ideálom atyjának vagyonát. Ezek az események a valóságban, sajnos, sohasem fordultak elő, nem is volt remény arra, hogy valaha is előforduljanak. Be kellett érnem a puszta elképzelésükkel, ami szintén öröm volt. Pedig a szerelmem nem volt reménytelen. Meghallgatásra találtam. A meghallgatás úgy történt, hogy zeneiskolába menet, előadásokat tartottam ideálomnak csillagászati, politikai, hadászati és egyéb közérdekű témákról, melyeket ideálom lelkes figyelemmel meghallgatott, pedig máskülönben nem kizárólag ezek a témák érdekelték. Még most is látom felejthetetlen kék szemét, finom profilját, nagylányosan szomorú kis száját, amely néha megvonaglott, mintha bele akart volna szólni a hadászati témába s azután mégis hallgatott.

A szerelem hónapokon át tartott, aranyszínű őszi délutánokon és fehér téli reggeleken át. De a Végzet nehéz keze lesújtott közénk. Ideálom egy borongós alkonyatkor a zeneiskola kapujában bejelentette, hogy három hét múlva elutazik. Nem messze, csak éppen Amerikába, Cincinnati-ba, ahol nagybátyja él. Nem is jön többé vissza.

Erről a három hétről nem akarok most beszélni. A búcsúról sem, amely egy hajózási előadás keretében folyt le. Azt akarom mondani, hogy mikor írtam le először, az „általa“ szót.

Először egy szerelmeslevélbe írtam, amelyet az Egyesült Államok Cincinnati nevű városába küldtem el. Valóban szerelmeslevél volt, az első műalkotásom ebben a műfajban, a szerelem, mint főnév, többször is előfordult benne. Amikor először írtam le, összeszorítottam fogamat és lehunytam szememet, — úgy éreztem, mintha örvénybe ugranék. A levélben igyekeztem lefesteni sötétebborult életemet, de nem fedkeztem meg arról a reménysugarról sem, amely mégis bevilágít: arról, hogy majd viszontlátom őt, mert szerelmem lefojtott gőzkazán s általa lesz annyi erőm, hogy tanuljak, dolgozzam, nagy sikert arassak majd az érettségi után és annyi pénzt szerezzek, hogy áthajózzam Amerikába. Az „általa“ szót rosszul írtam le, két „l“-lel, így: álltala. Emlékszem, a tolat is megnyomtam emélnél a szónál és talán azért írtam két „l“-et, mert ezzel is nyomatékosan hangsúlyozni akartam, hogy igenis általa, csakis a szerelem által lehetek majd olyan szerencsés és boldog, hogy átjuthassak a haborgó Atlanti-óceánon. Neki köszönhetek majd mindent, általa szabadulok meg a kétségbeeséstől és szomorúságtól. Álltala.

Nem kaptam választ. Most már elméletben is, gyakorlatban is mindegy, hogy miért nem, de azért szeretnék azzal hizelegni magamnak, hogy ideálom azért nem válaszolt, mert nem érkezett meg hozzá a levelem. Talán rosszul címeztem meg vagy elszüllyedt a hajtó, amely vitte vagy avatlatlan kezekbe került. Most már egészen mindegy, hogy miért nem kaptam választ . . .

*

Talán egy évvel ezután, délelőtt negyedtízkor némi izgalom futott át a VI. A) osztály padsorain. Asztalos tanár úr belepert a terembe és kövér csomagot hozott a hóna alatt: a magyar dolgozatfüzeteinket. Két héttel azelőtt dolgozatot írtunk Kossuth amerikai útjáról, dolgozataink időközben elolvastattak, megbíráltattak és osztályoztattak, most már az eredmény kihirdetése következett. Asztalos tanár úr szemüvegét tett fel, hűmmögött, fejét csóválta és reszketeg hangon ismertetni kezdte véleményét tárgyi tudásunkról, stílusunkról, gondolatmenetünkéről és szorgalmunkról. Véleménye úgy, nagy általánosságban lesújtó volt. Azután egyenként felolvasta a dolgozatok alá írt megjegyzéseit. A megjegyzések szöges ellentétben álltak az általánosságban elmondott lesújtó véleménnyel. Nem lepődünk meg, már megszoktuk, hogy Asztalos tanár úr állandóan kétségbeesik miattunk, de osztályzatai alapján mégis a mi osztályunk a legkülönb az egész gimnáziumban. Amikor az én dolgozatomra került sor, néhány dicsérő szó után homlokára tőlte szemüvegét és azt mondta hidegen:

— Fiam, sürgősen szerezz magadnak egy helyesírási szótárt. Szükséged van rá!

Megnémultam a döbbenettől, csak a szememet mereszteltem rá. Nekem szükségem van helyesírási szótarra? Én ne tudnék helyesen írni?

— Kossuth amerikai útjáról írsz, — magyarázta szánakozva — és azt írod, hogy hosszú századok után általa szerzett először tudomást a

nagyvilág Magyarország és a magyarság helyzetéről. Ez mind rendben van, de az már nagy baj, hogy ezt a szót: „általa“, két „l“-lel írod. Háromszor fordul elő ez a szó a dolgozatodban és mind a háromszor rosszul írod. Nagyon szomorú dolog. Tudnod kellene, hogy nem az „állni“ igéből származik.

Azzal már egy másik dolgozatot vett a kezébe, én pedig cselekvően használtam az „állni“ igét: csak álltam és nem tudtam megszólalni. És magam sem tudtam miért, az ideálom járt az eszemben és a levelem, amelyre nem kaptam választ Amerikából.

*

Mintegy két évvel ezután, irodalmi próbálkozásaim kezdetén, délután hat órakor az egyik napilap szerkesztőségében ültem, az irodalmi rovatvezető asztala mellett. A szerkesztő úr egy novellámat olvasta. A novella szerelemről szólt, szerelmi búcsúról. A szerkesztő úr kávét ivott, szidta a kávét, szidta a szolgát, aki hozta, szidott engem, aki novellairással keseritem életét, szidta a lámpát, hogy rosszul világít, panaszkodott, hogy fáj a feje és közben rendületlenül olvasott, sőt, a fejebűjt is simogatta és tüskés ősz bajuszát is felhőzölte, ami nála az önkénytelen tetszés jele volt. Boldogan vettem észre e jeleket, mert ez a szerkesztő úr, aki már nem él, minden különös szokása ellenére is igen kiváló férfiú volt, az új magyar irodalom egyik megszervezője. Egyszerre felém pislantott a kézirat fölül apró, szürke szemével.

— Miből gondolja, hogy két „l“-lel kell írni ezt a szót, hogy „általa“? — Már másodszor veszem észre!

Csodálkoztam a helyesírási hibán, szórakozottságommal és az alkotás lázával magyaráztam. Nem mondhattam meg, hogy ebben a helyesírási hibában még egyszer, talán utoljára, életjelt adott magáról a diákkori ideálom, — íme, még mindig él, ha másutt nem, hát egy főöslegesen odavetett „l“ betűben. És talán, ezernyi újabb érzés alá temetve, még szerelmem is él, amelyről egyszer azt hittem, hogy általa eljuthatok a tengerentúli világra. Álltala. De csakis álltala! . . .

Mátyás király tréfái.

(Kronikából, meséskönyvekből, meg eleven mesélésből, amit életemben népség, katonaság közt élveztem, összeszedtem a Mátyás királyunk felől fennmaradt kedves történeteket, koszorúba kötöttem, mint a debreceni peracet kedveskedni vele a magyar közönségnek.) Egyike közülük:

Miből van a legtöbb a világon?

Az ármányos Podjebrád György cseh király ellen viselt hadat Matyás király; egyszer a sátorban a vezéreivel mulatozott, Ujlakival, Zápolyaival, Kinizsivel, Geréb Péterrel. Túl voltak már a tanakodáson, hát csak az időt töltötték, mindenféle tréfás beszédekkel. Már akkor bent volt a sá-

torban a király bolondja is, mert az is mellette volt urának a hosszú táborozások alatt.

Fölvetette Mátyás azt a kérdést, hogy vajjon miből van a legtöbb a világon?

Kinizsi azt mondta:

— Szegény embérből.

Ujlaki azt mondta:

— Gyerekekből, mert az több mint a szegény.

Zápolyai azt mondta:

— Fűszál több a földön, mint a gyerek.

Geréb Péter meg azt mondta:

— De csillag több van az égen, mint fűszál a földön.

Mátyás király ránézett a bolondra, aki ott kuksolt egy zsámolyon a sarokba:

— No, komám, te mit gondolsz?

— Azt gondolom komám, hogy orvosból van a legtöbb a világon.

Nevették a vezérek ezt a gondolatot, a király is nevetett:

— Igazán bolond vagy, komám, ha olyan bolondot gondolsz.

A bolond, hogy így kinevették, felállott, kiment, átment a szomszéd kis sátorba, amelyik az ő kvartélyá volt. Úgy látták az urak, hogy nagyon elbúsulta magát a bolond.

Egy perc alig telik el, hát hallják, hogy óbégat a bolond a sátorában, mintha csak elevenen akarnák megnyúzni.

Rögtön jönnek is, jelentik a királynak, hogy a kedves bolondja olyan rosszul van, talán a végít járja. Felkelnek az urak, a király is, átsietnek a bolondhoz, vajjon mi lelte szegényt?

Hát az a földön fekszik, csak nyög keservesen. Kérdik hol fáj, mi fáj, nem szól semmit, csak rúgkapál, csak vonít, ahogy hozzáérnek.

Nagyon sajnálták, törték a fejüket, mit kéne csinálni.

Azt mondja Zápolyai:

— Eret kell vágni rajta!

Ujlaki azt mondta:

— Hamar, piócat hozzatok, az lesz könnyebb-ségire!

Geréb Péter azt mondta:

— Öntsétek le egy veder hideg vízzel!

Kinizsi meg gyürkőzött:

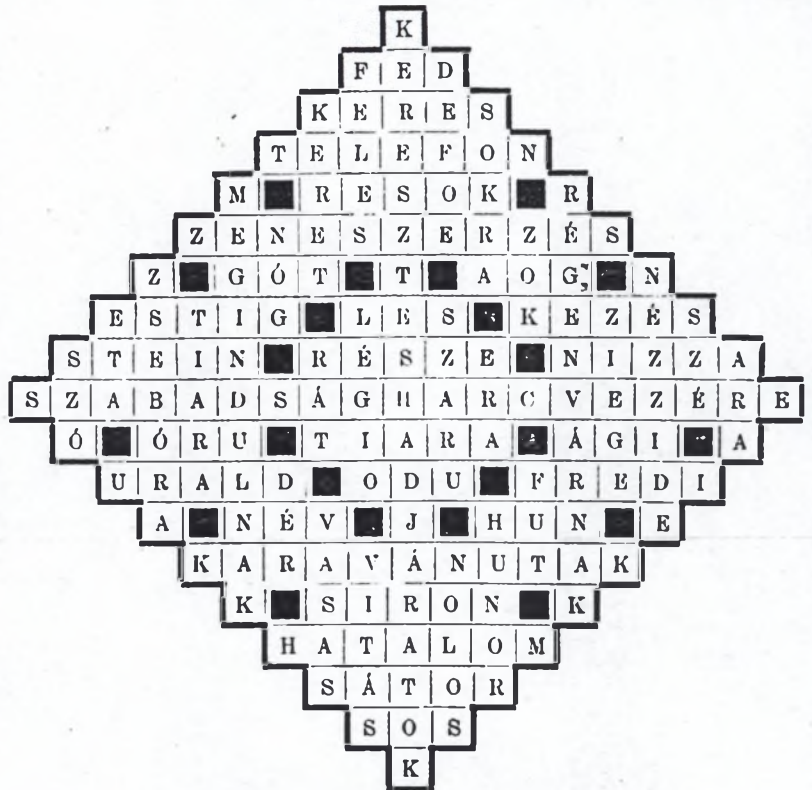
— Nem a, hanem jól összetapogatom az egész testét a nyavalyásnak, attól tudom talpra áll.

De már begyülekeztek többen a sátorba főemberek, az is mind kommandált valamit, egyik meleg bort, másik valami gyógyító gyökér levét, harmadik ráolvasást, nem is lehetett már egyiknek a szavát a másiktól érteni.

Felugrik ám a bolond, semmi baja, azt mondja huncut pofával a királynak:

— Látod komám ezt a tucát doktort itt a sátorba? Ha ezen a kicsiny helyen ennyi az orvos, mennyi lehet az egész világon?

Őrült Mátyás a bolond beszédének, cseppet se haragudott, hogy így bolonddá tette őtet az urakkal együtt a bolond.

A novemberi 1-i (23-ik) számunkban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése.

Felelős szerkesztő és kiadó:

N. GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE,

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.